

Staaffätten

GRUNDAD 1986

ÅRGÅNG 23

NO 28 DECEMBER 2008

Ordföranden har ordet

Här i Storlien har vintern anlät! Jaa, ett tunt snölager och cirka 13 minusgrader nu på morgonen vittnar om detta. Ser för övrigt ut att bli en klar och fin dag, Sylarna syns i sydväst vackert i novembersolen. Släktmötet verkar avlägset samtidigt som det känns rätt nyligen som vi träffades.

Vill här ta tillfället i akt och tacka alla A, B, C.....kusiner samt övriga trasslingar som bidrog till att årets släktmöte blev så trevligt och lyckat. Men vad kan det annat bli, med en sådan släkt! Ett speciellt tack till Mary Bergstöm som så inspirerande och kunnigt berättade för oss om de två konstnärsprofilerna Johansson o C.T Staaff, samt till Ragnhild Widgren och Ulf Kjelsson som såg till att mötet i Härnösand verkligen blev av. Ni som inte hade möjlighet att delta på släktmötet får en skriftlig redogörelse från Kertsin Petersson Staaff, samt årsmötesprotokollet här i Staaffätten.

I styrelsen har vi efter släktmötet tagit det lugnt, men redan börjat fundera på var 2010 års släktmöte skall gå av stapeln. Närmare utredning om detta under nästa år. För min egen del så har jag tänkt mig en resa till Östafrika under första delen av 2009. Det sägs ju att människans vagga stod där! För säkerhets skull tar jag med mig vår sekreterare Ragnhild på denna resa, vi får väl se vad vi kan finna ut i förhållande till släktanknytningar...

Ulla Staaff

Personalia

Nya släktmedlemmar

Axel Edvin Staaff, född den 31 juli 2008 i Karlstad. Son till Hanna och Björn Staaff.

Tvillingarna Alexander och Leon Burns, födda den 2 november 2008 i Östersund. Söner till Malin Staaff Petersson och Brian Burns.

Avlidna släktmedlemmar

Minnen från släktmötet i Härnösand 6-8 juni 2008

Fredagen den 6 juni i strålände vackert sommarvæder, samlades Staaffska släktföreningen på Härnösands folkhögskola, som ligger på Murberget i Härnösand. Olle Martin hade framställt fina namnskyltar med släktgrenstillhörighet, för att vi lättare skulle hålla reda på vem som var vem.

Kvällen började med en lättare förtäring, samtidigt som vi fick information om kvällens och morgondagens program. Ulla och Latti Staaff hade förberett en tipsrunda i området runt skolan. Där fick man testa sina släktkunskaper. Helt lätt var det inte.

Viveca Schwartz i berättartagen.

Vi blev sedan indelade i grupper på 6-8 personer. Uppgiften var att reda ut hur vi i gruppen var släkt med varandra och redovisa detta inför de övriga. Vi utgick från släkttavlan. Engagemanget var stort i alla grupper och alla lyckades komma fram till hur de var släkt med varandra. En del svårigheter uppstod dock, när vi passerat kusinstadiet och var släkt i fjärde, femte generationen. Åsa Bergström föreslog att dessa släktingar kunde benämnas för "trasslingar", Viveca Schwartz hade ett gotländskt förslag A,B,C osv...-kusiner.

Jag tror att alla, liksom jag hade en mycket trevlig första kväll med släkten.

På lördag morgon samlades vi kl 09.00 för gemensam utflykt med buss till Hemsö fästning. I början av 1990-talet upphörde Hemsö fästning att verka som försvarsanläggning och har nu öppnats som museum. Vi fick en intressant och trevlig guidning i och utanför fästningen.

När vi stod på berget och blickade ut över vattnet och öarna runt omkring tog Martin Edman till orda och berättade om hur Lars Bergström, vid 55 års ålder, rodde här förbi år 1858 på sin 17-milafärd mellan Vibyggerå och Indal för att

Sofia och Elisabeth ??? vid Hemsö fästning.

1840) och Carl Johansson (landskap från början av 1900-talet). Dessa hade dagen till ära tagits fram för att visas för släkten. Mary Bergström höll ett kunligt och intressant föredrag om dessa två konstnärprofilen, den tidsanda som gällde och hur det avspeglar sig i deras respektive produktion.

Vi hann med en stunds vila, innan det var dags för årsmöte och festmiddag på Spjutegården.

Middagen blev en glad och uppsluppen tillställning med trevlig samvaro. Under middagen blandades allsång med körsång framförd av vår, för helgen bildade släktkör. Kören framförde en av Karl

Bengt och Elisabeth Johnels trivdes.

provpredika i Indals kyrka. Denna strapats har beskrivits av hans namne och barnbarnsbarn – fotografen Lars Bergström – i Staaffäkten nr 23, juni 2000.

Efter besöket på Hemsö gick färden vidare norrut över Högakustenbron, där utsikten var vidunderlig. Lunch intogs på hotell Höga Kusten och därefter gick resan åter till Härnösand och avslutades med besök på läns museet.

I läns museets gömmor finns tavlor av Carl Theodor Staaff (porträtt från tiden omkring

Barbro och Mary Bergström tar igen sig i gräset..

Bergströms tonsättningar, psalmen "Lof ske ditt ord i tiden.....". Karl var son till ovannämnde kyrkoherde i Indal.

Övriga inslag hade mer lättsam karaktär. Bengt Johnels tog spontant initiativ till att sjunga duett med Ingrid Bergström. Ett annat uppskattat inslag stod trion Ingegerd Sahlén, Ulf och Ulla Kjelsson för. Oförglömligt är slutligen Ingegerd

Sahléns sångnummer "Alouette",
oj så roligt det var.

Denna trevliga släkthelg avslutades på söndagen med besök i Rådhuset, tidigare trivialskola och gymnasium, där vi visades runt av kommunalrådet Anders Gäfvert. Det kan nämnas att det utanför Rådhuset växer några gamla lönnar, som planterades av eleven Lars Bergström någon gång mellan 1824-28. Efter besöket i Rådhuset gick vi en guidad tur i den gamla stadsdelen Östanbäcken.

Ingegerd Sahlén och Ulf och Ulla Kjelsson tar ton.

Det var en av sommarens hetaste dagar och en butik vid torget fick sitt förråd av kylda drycker kraftigt reducerat.

Släktmötet avslutades med lunch på restaurangbåten Johan III, där vår släkting Hugo Kjelsson är köksmästare.

Jag avslutar med att tacka alla släktingar, 43 personer, som bidrog till en så trevlig helg. Ett särskilt tack till Ulf Kjelsson och Ragnhild Widgren som ordnat programmet för dessa dagar.

Borgmästare Lars Bergström...

Kerstin Petersson-Staaff

Ulf Kjelsson utanför rådhuset.

Ulla Staaff och köksmästare Hugo Kjelsson.

Årsmöte i Härnösand

§ 1. Mötets öppnande

Föreningens ordförande Ulla Staaff öppnade mötet och höll en parentation med tyst minut till minne av släktmedlemmar som lämnat oss.

§ 2. Val av mötesordförande

Ulla Staaff valdes till ordförande för mötet.

§ 3. Val av sekreterare

Ragnhild Widgren valdes till sekreterare för mötet.

§ 4. Val av justerare

Olle Martin och Ulf Kjelsson valdes till justerare.

§ 5. Fastställande av dagordning och deltagarförteckning/röstlängd

Den utdelade föredragningslistan fastställdes som dagordning för mötet. 36 personer var närvarande, se bilaga 1

§ 6. Styrelsens verksamhetsberättelse och redogörelse för ekonomin

Ordföranden föredrog verksamhetsberättelsen. Mötet godkände denna.

Kassören Rolf Petersson redovisade bokslut och resultaträkning. Föreningens tillgångar är idag 31 879,26 kr. Fjölåret innebar ett underskott på 9 171,12 kr. Det uppstod frågor med anledning av att endast 35-40 % av medlemmarna betalar medlemsavgiften. Om alla betalade, skulle det inte uppstå något underskott.

Styrelsen fick i uppdrag att kontakta alla som inte betalar och på det sättet försöka få in fler avgifter och samtidigt aktualisera medlemslistan.

Hemsidan kommer att kosta ca 450 kr/år.

Fråga ställdes om skötsel av Erik Staaffs grav i Helsingborg. Nuvarande skötselavtal täcker en period t o m år 2009.

Fråga ställdes också om släktgraven i Indal (Johanna Staaff-Bergström och Lars Bergström samt ytterligare 5 anhöriga). Gravrätten gäller för all framtid utan kostnad. Gravrättsinnehavaren ska dock själv stå för plantering av blommor. Detta sköts numera av Ragnhild Widgren och Gerda Norlin och för den begränsade insatsen har de inga anspråk på ersättning från föreningen.

§ 7. Godkännande av revisionsberättelsen

Kassören Rolf Petersson läste upp revisionsberättelsen, eftersom ingen av revisorerna var närvarande. Mötet godkände revisionsberättelsen.

§ 8. Beviljande av ansvarsfrihet för styrelsen

Mötet beviljade styrelsen ansvarsfrihet för perioden juni 2006-juni 2008.

§ 9. Val

Valberedningen består av Per Staaff (sammankallande), Rurik Bergström och Kerstin Westerberg. På mötet föredrog Sigröd Göthberg valberedningens förslag.

Styrelsen omvaldes och består av:

- ordförande Ulla Staaff
- ledamöter Martin Edman, Rolf Petersson, Björn Staaff och Ragnhild Widgren
- suppleanter Olle Martin och Latti Staaff

§ 10. Val av arkivarie
Latti Staaff (omval)

§ 11. Val av revisorer
Solveig Bergström (omval) och Ulf Kjelsson (nyval)

Revisorssuppleant: Wiveka Schwartz (nyval)

§ 12. Val av valberedning
Valberedningen omvaldes och består av:
- Per Staaff (sammankallande)
- Rurik Bergström
- Kerstin Westerberg

§ 13. Medlemsavgift
Ragnhild Widgren föredrog styrelsens förslag att slopa den dubbla avgiften för make/maka och i stället ha en avgift per hushåll, 150 kr. Åsikterna i denna fråga var delade och efter diskussion skedde omröstning mellan
- styrelsens förslag
- nuvarande principer

Mötet beslutade att styrelsens förslag ska gälla för kommande verksamhetsperiod, kombinerat med åtgärder för att få in avgifterna på ett effektivt sätt. Inbetalningskort föreslogs. Datum för sista betalningsdag bör anges. Per Göthberg föreslog telefonkontakt med dem som inte betalar.

§ 14. Övriga frågor
Ingmar Bergström frågade om styrelsens planer för utgivning av Staaffätten. Ordf Ulla Staaff svarade, att utgivningen i mångt och mycket handlar om hur många bidrag som kommer in.

Ingmar Bergström frågade också, hur styrelsen tänker sig att komplettera släktregistret samt hur omhändertagandet av släktbrev sker för inlämning till Landsarkivet i Östersund.

Ordf Ulla Staaff svarade, att Björn Staaff håller i uppdateringen av släktregistret, men att alla medlemmar bör känna ansvar för att lämna in kompletteringar till honom. – Var och en som har något man vill lämna in till släktarkivet kan ta kontakt med arkivarien Latti Staaff. Det är sedan tidigare bestämt att släktmaterial ska lämnas in till Landsarkivet i Östersund. Släktföreningen kommer först att se om det är något material, som passar att lägga in på hemsidan.

Vi håller just nu på med att lägga in Pehr Staaffs dagboksanteckningar på hemsidan och kommer att fortsätta med Olof Abrahams. När detta är klart, kommer dessa böcker att lämnas in på Landsarkivet i Östersund.

Nästa släktmöte

Föreningen har nu haft två släktmöten i norra delen av landet, varför ett möte i mellersta Sverige kan vara lämpligt nästa gång. Gotland föreslogs som ett alternativ. Styrelsen utreder lämplig plats med sikte inställt på mellersta Sverige.

§ 15. Mötets avslutande
Ordförande Ulla Staaff avslutade mötet.

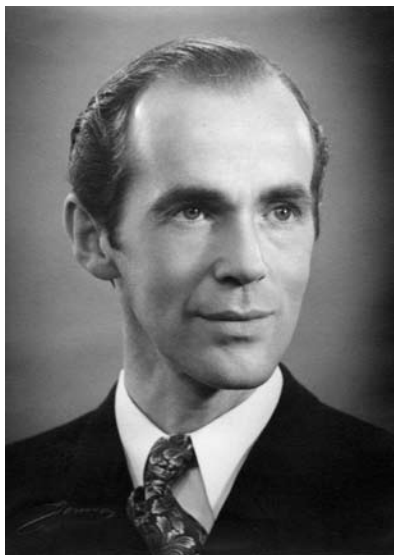
Ragnhild Widgren
Sekreterare

Ulla Staaff
Ordförande

Justerare:
Olle Martin

Ulf Kjelsson

Damastvävaren Lars Boström

Lars Boström föddes den 17/6 1907 i Indal som sjunde barn till Petrus och Matilda Boström. Sid. 112 i boken Släkten Staaff. Han avled i Göteborg den 15/11 1993.

Då jag för några år sedan besökte biblioteket föll min blick på en vackert inbunden bok med titeln ”Den dansande damastvävaren ” skriven av Berit Eldvik och utgiven av Nordiska Museets förlag. Boken är en biografi och skildrar damastvävaren Carl Widlunds (1887-1968) liv och verk. Han var en av vårt lands skickligaste damastvävare. Han köpte herrgården Tranjerdstorp utanför Karlstad, där han startade ett damastväveri. Boken fångade mig genom mitt vävintresse men också därför att Carl Widlund tillbringade en del av sin ungdomstid i Örebro. I boken fanns foton och skildringar av livet från en sedan länge svunnen tid i min egen barnomsstad.

Inte blev mitt intresse mindre, när jag en bit in i boken läste följande:

”Under de första årens verksamhet på 1920-talet vävde Carl Widlund ensam på Tranjerdstorp. I november 1929 kom en ung 23-årig (22 årig!) man, Lars Boström från Indal i Medelpad, dit som medhjälpare. Han omtalas i en tidningsartikel som: en norrlänning, som kan väva ett dussin servetter om dagen om det behövs.”

Hos Carl Widlund hängde en brun anteckningsbok vid varje vävstol. I den antecknades varplängd m.m. men också hur mycket vävaren vävt per dag. I servettvävstolen vävdes ofta sex servetter 60 gånger 60cm per dag, alltså 3,60 meter om dagen. Det är en enorm snabbhet. Ryktet om att Lars Boström var kapabel att väva tolv servetter om dagen om det krävdes kan vara en överdrift. Själv har han sagt, att Widlund pressade honom hårt och att han vävde sex servetter per dag.

Idag är några av Carl Widlunds vävstolar igång igen i Klässbols linneväveri. Bland annat vävs servetter 80 gånger 80 cm. Varje servett tar tre dagar! Dagens

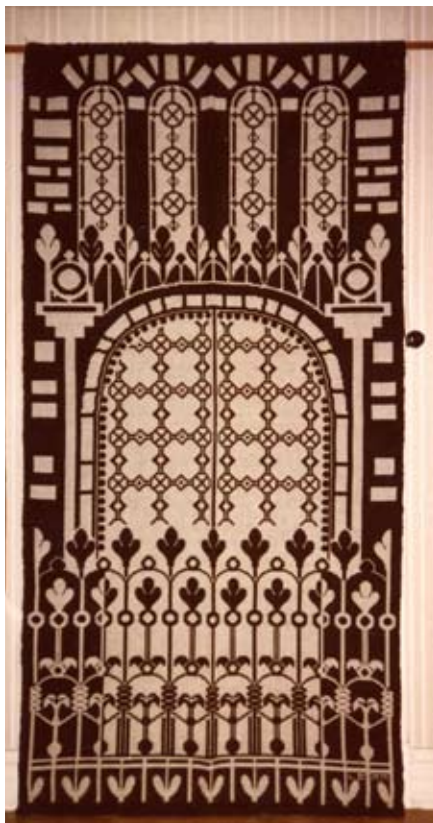

unga, mycket skickliga vävare har inte den enorma erfarenheten och uppövade snabbheten hos tidigare generationers damastvävare. Detta gäller i hög grad kapaciteten hos vår kära släkting. Jämförelsen 3,60 m per dag och 0,80 cm på tre dagar belyser den stora skillnaden. Det lin som användes köptes från Irland, som ansågs vara bäst i fråga om kvalitet. På 1910- och 1920-talen n:r 40 och 50, mycket tunna garner. Men till Hemslöjdens specialutställning vävde Carl Widlund och Lars Boström upp servetter i lin n:r 60, ytterst tunt och tidskrävande och fordrande stor vävskicklighet. De kallades sedan i beställningsjournalen för "fina servetter".

I Varnums kyrka i Värmland finns en 1400-talsvävnad med örnmotiv. Detta motiv tog Widlund upp och Lars vävde det. Djurgården kallade Widlund det. Detta motiv tyckte Lars mycket om och man återfinner det senare i hans damastdraperier och i hans finnvävar.

Lars Boström hade lärt sig väva damast i hemmet i Indal och vävde redan som 16-åring på en gammal damastvävstol från farfaderns släkt. Han stannade på Tranjerdstorp till december 1931 och vävde sedan en tid för Värmlands läns hemslöjd i deras vävateljé. Därefter flyttade han troligen hem till Indal en tid.

Efter en tid i Indal flyttade Lars Boström till Göteborg, där han 1934-1939 vävde damast på beställning i sin egen damastverkstad på Södra Larmgatan. Han var representerad med fyra dukar på damastutställningen på Röhsska museet 1938.

"Kyrkfönstret" från 1979.

Detalj ur "Lurblåsarna" från 1980.

När kriget bröt ut var han orolig för vad som skulle hända. Han flyttade hem till Indal och lär senare ha sålt en av sina två damastvävstolar.

Carl Widlund deklarerade sommaren 1942, att han lagt ner sitt väveri. Då kom ett brev med en enträgen förfrågan från Lars Boström. Kunde han få anställning igen, åtminstone över sommaren nu när

Widlund var ensam? Troligen ville han köpa en av Widlunds jacquardvävstolar. "Det är så tungsamnt med sådana vävstolar, som jag har", skrev han. Vad Widlund svarade vet vi inte. Men i Lars Boström hade han haft en värdefull medhjälpare och en värdig efterträdare. Han var omvittnat snabb och skicklig. Widlund var helt ointresserad av att dela med sig av sitt kunnande och föra traditionen vidare. Lars Boström var en av de ytterst få som fått praktisera i väveriet.

När kriget var över och Widlund började leta efter arbetskraft igen var Lars Boström kanske inte längre intresserad. Han berättade ibland om hur hårt han fått arbeta hos Carl Widlund på 1930-talet. Kanske var han rädd för den hårt uppdrivna arbetstakten och för att han skulle bli alltför utnyttjad. Han började i mitten av 1940-talet istället att väva för Bohusslöjd. Där vävde han inte längre damast utan möbelyger och gardiner m.m. på beställning. När Lars Boström slutade väva för Bohusslöjd var Carl Widlund redan död.

Lars Boström fortsatte sedan med en egen produktion helt inriktad på dubbelväv även kallad finnväv. Det är en tidskrävande teknik, som fordrar vävskicklighet för att resultatet skall bli bra. Det vanliga är att man väver små motiv. Lars finnvävar är stora väggbonader med konstfullt utförda motiv. De sista åren på Bohusslöjd samarbetade Lars med Ulla Feltzing, som ritade mönster till hans finnvävar. Men Lars ritade också egna kompositioner, bl.a. Dansarna, som han vävde i flera versioner. Hans sista finnväv blev Örnar, 1993.

Lars Boström fanns representerad med tre finnvävar på en hemslöjdsutställning i Japan 1989. Tyvärr fick han bara två av dem tillbaka och det var han mycket ledsen för.

Lars bodde på Landala Långgatan 40. Huset skulle rivas, Lars sökte lägenhet och fick en helt underbar lägenhet på Hvitfeldtsgratan 10 1 tr. ö g, tack vare att husägaren kände till hans vävskicklighet. Ett litet hus på gården som tidigare använts som tvättstuga byggdes om till vävstuga. Det blev en idealisk situation för Lars i lämplig tid inför hans pensionering.

På äldre dar ville Lars Boström avyttra några av de vävnader han hade hemma och min syster Ragnhild fick då möjlighet att köpa en stor vacker väggbonad i finnväv. I Indals kyrka finns också en bonad i samma teknik skapad av denne mycket skicklige vävare.

Lars Boström avled i Göteborg den 15 november 1993 och begravdes i Indal.

Den 17 juni 2007 arrangerade Indals hembygdsgårdsförening och MELPA linförening en unik endagsutställning i Indals hembygdsgård. Man firade 100-årsdagen av damastvävaren Lars Boströms födelse. Vävarna hade inlänats från familjen Boström i Micksäter. Av säkerhetsskäl blev utställningstiden endast en dag.

Mina källor till denna artikel har varit ”Den dansande damastvävaren” och Barbro Boström i Micksäter, Indal. Hon har hjälpt mig med kompletterande data, foto på Lars samt bilder på hans vävar.

Margareta Schwind

Medlemsavgiften

Vid senaste släktmötet blev det bestämt att medlemsavgiften skall vara 150 kr per hushåll och år. Vi har registrerat att många verkar ha glömt att betala in avgiften för innevarande år. Har du glömt att betala så går det naturligtvis bra att betala in den nu på Staaffska släktföreningens plusgirokonto 258742-6. Är det så att du inte önskar stå kvar som medlem, eller har några frågor så hör gärna av dig till vår kassör Rolf Petersson.

Kommande släktporträtt

Till detta nummer har Margareta Schwind bidragit med ett porträtt kring damastvävaren Lars Boström. Tanken är att vi framöver ska presentera en eller två släktmedlemmar i Staaffätten. Vi tar med glädje emot era bidrag och eller hjälp med förslag till personer att skriva om. Skicka era inlägg till bjorn@staaff.net